

METODOLOŠKO UPUTSTVO

STATISTIKA PRAVOSUĐA – maloljetni učinioci krivičnih djela

90	METODOLOŠKO UPUTSTVO	90
-----------	-----------------------------	-----------

Podgorica, jul 2026. godine

Sadržaj

STATISTIKA UČINILACA KRIVIČNIH DJELA	3
Pravni osnov	3
METODOLOŠKE OSNOVE	3
Cilj istraživanja	3
Izvori podataka	3
Obuhvat istraživanja	3
Metod, vrijeme i izvori za prikupljanje podataka	3
Zaštita individualnih podataka	4
Definicije osnovnih obilježja – indikatora	4
Instrumenti istraživanja	4
Diseminacija	5

STATISTIKA UČINILACA KRIVIČNIH DJELA

Pravni osnov

Pravni osnov za sprovođenje statistike učinilaca krivičnih djela je Zakon o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Službeni list CG", br.18/12, 47/19 i 23/25) i Godišnji plan zvanične statistike koji se donosi za svaku kalendarsku godinu.

METODOLOŠKE OSNOVE

Cilj istraživanja

Cilj istraživanja jeste prikupljanje, obrada i diseminacija podataka o prijavljenim, optuženim i osuđenim maloljetnim učiniocima krivičnih djela, zbog ispitivanja obima i rasprostranjenosti kriminaliteta na području Crne Gore. Kriminalitet u smislu statističkih istraživanja obuhvata pojavu od podnošenja prijave za učinjeno krivično djelo do pravosnažnog okončanja postupka od strane nadležnog organa.

Prema Godišnjem planu zvanične statistike sprovode se sljedeća istraživanja:

1. godišnje istraživanje o maloljetnim licima protiv kojih je postupak po krivičnoj prijavi i pripremni postupak završen, (SK-3),
2. godišnje istraživanje o maloljetnim licima prema kojima je krivični postupak pred vijećem pravosnažno završen, (SK-4).

Izvori podataka

Podaci o učiniocima krivičnih djela prikupljaju se redovnim godišnjim statističkim istraživanjima, na osnovu individualnih statističkih upitnika koje popunjavaju nadležna državna tužilaštva (osnovna i viša) i nadležni sudovi (osnovni i viši).

Obuhvat istraživanja

Statističkim istraživanjima obuhvataju se maloljetni učinioci krivičnih djela.

Metod, vrijeme i izvori za prikupljanje podataka

Uprava za statistiku Crne Gore propisuje metodologiju istraživanja, priprema adresar, priprema za štampu upitnike i distribuira ih izvještajnim jedinicama (tužilaštva i sudovi). Izvještajnim jedinicama dostavljaju se upitnici početkom godine za tekuću godinu.

Izvještajne jedinice su dužne da daju tačne, kompletne, ažurne podatke i da ih dostavljaju u roku koji je određen Godišnjim planom zvanične statistike.

Nakon dospjeća popunjenih upitnika u Upravi za statistiku vrši se kontrola obuhvata, kontrola tačnosti i potpunosti podataka, šifriranje i unos dospelog materijala, kontrola i ispravljanje

grešaka koje se javle na osnovu logičke i računske kontrole, prema jedinstvenim kriterijumima, i nakon toga tabeliranje.

Periodičnost prikupljanja podataka je mjesečna, a obrada podataka je godišnja. Podaci se odnose na prethodnu (izvještajnu) godinu.

Metod prikupljanja podataka je izvještajni i sprovodi se putem obrazaca SK-3 i SK-4.

Popunjavanje upitnika vrši se u momentu okončanja postupka. Osnovni izvori iz kojih se preuzimaju podaci su konačne odluke nadležnog državnog tužilaštva i nadležnog suda.

Zaštita individualnih podataka

Podaci dobijeni od izvještajnih jedinica koriste se isključivo u statističke svrhe i objavljuju se u agregiranom (zbirnom) obliku. Podaci dobijeni od nadležnih državnih tužilaštava i nadležnih sudova o prijavljenim, optuženim i osuđenim maloljetnim učiniocima krivičnih djela predstavljaju službeni tajnu i ne mogu se pojedinačno objavljivati.

Definicije osnovnih obilježja – indikatora

Kao **maloljetni učinioci krivičnih djela** smatraju se lica koja su u vrijeme izvršenja krivičnog djela imala navršeni 14, a nijesu navršila 18 godina, prema kojima postupak po krivičnoj prijavi nije pokrenut (prijava je odbačena), ili je pripremni postupak obustavljen, prema kojima je podniet predlog za izricanje kazne – mjere, krivični postupak pred vijećem za maloljetnike obustavljen i prema kojima su izrečene sankcije.

Maloljetnik koji je u vrijeme izvršenja krivičnog djela navršio 14, a nije navršio 16 godina, koji se ne može kazniti, već se prema njemu izriču vaspitne mjere, smatra se *mlađim maloljetnikom*, a maloljetnik koji je navršio 16, a nije navršio 18 godina, koji se može kazniti kaznom maloljetničkog zatvora, smatra se *starijim maloljetnikom*.

Kao *prijavljeno maloljetno lice* smatra se maloljetnik prema kome postupak po krivičnoj prijavi nije pokrenut (prijava je odbačena), prema kome je pripremni postupak obustavljen, ili je podniet predlog vijeću za maloljetnike za izricanje kazne ili vaspitne mjere.

Pod pojmom *optuženo maloljetno lice* podrazumijeva se maloljetnik prema kome je podniet predlog vijeću za izricanje kazne – mjere, te je postupak završen odlukom kojom je: obustavljen postupak pred vijećem, izrečena mjera bezbjednosti bez izricanja sankcije, ili izrečen maloljetnički zatvor ili vaspitna mjera.

Maloljetni učinilac krivičnog djela prema kome je izrečena sankcija – maloljetnički zatvor ili vaspitna mjera smatra se *osuđenim licem*.

Krivično djelo je ono djelo koje je zakonom predviđeno kao krivično djelo, koje je protipravno i koje je skrivljeno.

Instrumenti istraživanja

SK-3 upitnik, za prijavljeno maloljetno lice, prema kome je postupak po krivičnoj prijavi i pripremni postupak završen, sadrži podatke o:

- **maloljetnom licu:** prezime i ime, pol, datum rođenja, opština stanovanja, radni

status, nacionalna pripadnost, državljanstvo, školska sprema, koliko lica je učestvovalo u izvršenju djela, pritvor, mjere u toku postupka;

- **krivičnom djelu:** zakonski naziv krivičnog djela, naziv primijenjenog zakona, da li je krivičnim djelom oštećena imovina, da li je krivično djelo ostalo u pokušaju, godina izvršenja djela, opština izvršenja djela, sticaj, broj krivičnih djela u sticaju;
- **postupku:** ko je podnio krivičnu prijavu, kako je podnesena prijava državnom tužilaštvu, vrsta odluke i razlozi;
- **porodičnim prilikama;**
- **trajanju postupka:** datum podnošenja prijave, datum pokretanja pripremnog postupka, datum donošenja odluke.

SK-4 upitnik za maloljetno lice, prema kome je krivični postupak pred vijećem pravosnažno završen, sadrži podatke o:

- **maloljetnom licu:** prezime i ime, pol, datum rođenja, opština stanovanja, radni status, nacionalna pripadnost, državljanstvo, školska sprema, koliko lica je učestvovalo u izvršenju djela, pritvor, mjere u toku postupka;
- **krivičnom djelu:** zakonski naziv krivičnog djela, naziv primijenjenog zakona, da li je krivičnim djelom oštećena imovina, da li je krivično djelo ostalo u pokušaju, godina izvršenja djela, opština izvršenja djela, sticaj, broj krivičnih djela u sticaju;
- **postupku:** ko je podnio krivičnu prijavu, kako je podnesena prijava državnom tužilaštvu, vrsta odluke i razlozi;
- **izrečenim sankcijama:** maloljetnički zatvor, vaspitne mjere, mjere bezbjednosti;
- **porodičnim prilikama;**
- **oštećenima (žrtvama):** pol, starost oštećenih;
- **trajanju postupka:** datum prijema prijave, datum podnošenja predloga državnog tužioca za izricanje sankcije, datum konstatovanja pravosnažnosti odluke.

Diseminacija

Dobijeni podaci publikuju se putem saopštenja, putem statističkih publikacija (Statistički godišnjak, Crna Gora u brojkama, Žene i muškarci u Crnoj Gori).

Podaci se publikuju u elektronskoj formi (na sajtu Uprave za statistiku Crne Gore).